

[Kaj Poulsen]

leringsloven. Så ville hr. Kaj Hansen vide, at dette ikke er muligt, sådan som han siger her.

Jeg kan forstå på hr. Kaj Hansens sidste indlæg, at han ikke bryder sig om Donatz-sky, men her stiller forslag om, at hr. Preben Herbo kan fortsætte på den måde, han gør.

(Kort bemærkning).

Kaj Hansen (DKP):

Så nemt skal hr. Kaj Poulsen ikke slippe. Hr. Kaj Poulsen sagde, at punkt 3 var arbejdsløshedsskabende, hvis det blev gennemført. Punkt 3 drejer sig udelukkende om at stoppe fupmoderniseringer, idet moderniseringer skal godkendes af et flertal af lejerne. Derfor er hr. Kaj Poulsens konklusion: sæt mere fart i fupmoderniseringer, det skaber mere arbejde! Det kan hr. Kaj Poulsen ikke bortforklare.

Johan Philipsen (V):

Jeg har en stilfærdig anmodning til de højt diskuterende medlemmer af dette ting: kunne de ikke kaste sig over det emne, der hedder: Hvor er huslejerne højest i dette land, i den private boligmasse eller andetsteds?

Boligministeren (Erling Olsen):

Jeg skal endnu en gang præcisere, hvad jeg sagde, og sammenhængen i det, jeg har sagt. Jeg har sagt, at jeg mener, tiden er løbet fra dette med, at private ejer andres boliger. Jeg har sagt, at under den nuværende regulering med den omkostningsbestemte leje har man sagt: vi regulerer i fremtiden i forbindelse med omkostningsstigninger. Der er ikke kommet omkostningsstigninger for så vidt angår kapitalgrundlaget. Det er det samme beløb, vi opererer ud fra hele tiden. Derfor har vi fastholdt 15. alm. vurdering. I dette, at man har lagt sig fast på en omkostningsbestemt leje, ligger efter min mening også dette, at den omstændighed, at man omvurderer, ikke kan påvirke lejen i udlejningsmassen. Det er også noget, der ligger i Marienborgaftalerne, at man fortsætter med den omkostningsbestemte leje med udgangspunkt i 15. alm. vurdering.

Man kan så spørge: hvad er det så under disse politiske vilkår at eje en udlejningsejendom i dag? Det var netop dette med en administratorkontrakt og en 7 pct.s obligation

af den art, vi talte om. Det er udgangspunktet. Men i og med at det er udgangspunktet, ligger der jo ikke, at det er det resultat, vi når frem til, hvis vi skal have det i gang frivilligt, for dette vil ikke være tilfredsstillende for grundejerne. Det kan ikke give den frivillige overgang, som vi ønsker skal starte. Man må have noget mere end dette, hvis det skal gå frivilligt. Derfor betyder udgangspunktet den absolutte undergrænse. Der må altså noget mere til, og det lå der ikke i den udformning, som hr. Kaj Hansens forslag havde. Har det noget, der kan betyde mere end dette, noget, man kan forhandle sig frivilligt frem til, ja, så åbner det andre perspektiver.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Formanden:

Vi kommer herefter til 1. behandling af lovforslag nr. L 29 om ændringer i lov nr. 161 af 12. april 1978 om ligebehandling af mænd og kvinder, fremsat af hr. Glistrup m. fl.:

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om afskaffelse af m/k-pjatteriet [af Glistrup (FP) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 29. Fremsat 5/10 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Auken):

Det foreliggende lovforslag, der er fremsat af fremskridtspartiet, går ud på at ophæve §

[Arbejdsministeren]

6 i lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v. Efter denne bestemmelse må det ikke ved annoncering angives, at der til ansættelse eller erhvervsuddannelse søges eller foretrækkes personer af et bestemt køn.

Som det vil være tingets medlemmer bekendt, skal en arbejdsgiver efter den ligebehandlingslov, som et stort flertal i folketinget vedtog i foråret, behandle mænd og kvinder lige ved ansættelse. Det vil også fra behandlingen af forslaget i foråret være bekendt, at forbuddet mod kønsbestemt annoncering hænger nøje sammen med netop det faktum, at mænd og kvinder skal behandles lige ved ansættelse. Der vil ikke være nogen rimelig mening i at tillade stillingsannoncer, hvor der kun søges personer af det ene køn, når ansøgere af begge køn ifølge loven har lige adgang til stillingen.

Om titlen på det foreliggende lovforslag skal jeg ingen bemærkninger gøre – den falder vel mest tilbage på forslagsstillerne selv – men kun sige om m/k-mærket, at det jo ikke er nævnt i selve loven, men udspringer af et ønske fra Danske Dagblades Forening om i en periode, hvor loven blev kørt ind, at kunne benytte en sådan betegnelse ved tvivlsomme stillingsannoncer. Vi har fra arbejdsministeriets side tilkendegivet over for annoncører og over for dagblade, at det betragtede vi som værende i overensstemmelse med loven.

Jeg vil dog gerne sige en enkelt ting om dette særlige m/k-mærke, som altså ikke er en del af loven, nemlig at jeg mener, m/k-mærket vil forsvinde af sig selv, efterhånden som vi værner os til at bruge kønsneutrale stillingsbetegnelser. Der er intet ønske fra vores side om at opretholde m/k-mærket; der er tværtimod et ønske fra vor side om, at vi kan få kønsneutrale stillingsbetegnelser frem. Det er også mit indtryk fra diskussioner med erhvervslivets folk, at man har en interesse i den ændring, der nu sker i annonceringen, sådan at man klart gør opmærksom på, hvad det er for et stykke arbejde, man vil have udført, i stedet for hvilket køn man vil foretrække eller man har udset sig til at klare det pågældende arbejde.

Jeg kan også sige, at Danske Dagblades Forening over for mig har givet udtryk for, at man formentlig ved årsskiftet gerne på ny vil drøfte spørgsmålet om m/k-mærkningen med henblik på en begrænsning af mærkets

anvendelse, hvilket jeg selvsagt vil være meget positiv over for.

Jeg skal endelig sige, som jeg også gjorde opmærksom på, da vi drøftede spørgsmålet i foråret, at vi jo i årevis har kørt med kønsneutral annoncering inden for den offentlige sektor, uden at dette har givet anledning til vanskeligheder. Det er mit indtryk, at så snart vi har vænnet os til denne fornuftige foranstaltning, vil det også fungere gnidningsfrit inden for den private sektor.

På baggrund af disse bemærkninger kan regeringen ikke tilslutte sig det foreliggende forslag.

Inge Fischer Møller (S):

I forlængelse af arbejdsministerens bemærkninger vil jeg gerne understrege, at vi i socialdemokratiet ikke mener, der bør ændres i lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v. Formuleringen m/k er som nævnt af arbejdsministeren jo ikke opfundet af hverken ligestillingsrådet eller arbejdsministeriet, den er resultatet af et udspil fra de danske dagblade. Formuleringen er, som det er nævnt, tænkt som en afhjælpning af de eventuelle overgangsvanskeligheder, man måtte kunne forestille sig der ville følge i kølvandet på loven. Formuleringen har altså ikke direkte sammenhæng med loven, og det tror jeg er klart for enhver.

Jeg har fulgt annoncørernes udformning meget nøje og set, at nogle blade nok har vejledt deres annoncører godt, men jeg har også nogle mistænkt for bevidst at være medvirkende til at få det hele til at komme til at se mere indviklet ud, end rimeligt er, og min egen personlige opfattelse er, at de nok på et eller andet tidspunkt vil blive trætte af det legeri. Skulle det endelig ske, at der ind imellem kommer et smil på læben, når det drejer sig om ligestilling, så gør det vel heller ikke noget, hvis det er medvirkende til at åbne øjnene hos nogle, som ikke er klar over, at der sker forskelsbehandling på arbejdsmarkedet af mænd og kvinder.

I bemærkningerne til det foreliggende lovforslag står der, at man mener, at vedtagelse af den nævnte § 6 er deklarerende for folkestyrets anseelse. Det mener jeg ikke. Jeg mener til gengæld, at det, at man kan fremsætte et forslag som det, vi behandler her, er de-

[Inge Fischer Møller]

klasserende. Nu er jeg ked af, at man ikke må diskutere med folketingets formand, for havde man måttet det, ville jeg have spurgt, om man ikke i udvalget for forretningsordenen burde se på, hvilke titler man med rimelighed kan benytte under hensyn til folketingets anseelse, når man fremsætter lovforslag, som vi alle på en eller anden måde kommer til at lægge navn til. Nu må man desværre ikke diskutere med formanden, men jeg håber alligevel, det på en eller anden måde tages op uden for salen her.

Som nævnt mener vi i socialdemokratiet ikke, der skal ske ændringer i loven om ligebehandling, og derfor kan det vel ikke komme overraskende, at vi afviser fremskridtspartiets forslag.

Poulsgaard (FP):

Fru m/k Inge Fischer Møller: kald en spade en spade og kald pjat pjat, for det er jo det rene pjat, vi her behandler! Det er ikke alle, der er enige med fru m/k Inge Fischer Møller.

Formanden:

Det hedder fru Inge Fischer Møller – ifølge forretningsordenen. Hvis hr. Poulsgaard ikke vil rette sig efter den, kan han ikke få ordet.

Poulsgaard (FP):

Jeg kunne have lyst til at citere, hvad højskolelærer Ove S. Torp har skrevet om pjatlovgivning. Jeg citerer, hvad han skriver:

»Regering og folketing er ikke steget i folks agtelse ved dette ny påhit. Mange bedømmer den slags som afledningsmanøvrer, der foretages, fordi regeringen har opgivet at gøre noget ved de store problemer – udlandsgælden, arbejdsløsheden og den indenlandske gæld.«

Der er altså andre end fremskridtsfolk, der opfatter dette her som det rene pjat.

Nu er der ikke så mange medlemmer til stede her i dag, men man kunne ønske, at de ærede medlemmer i det mindste ville læse dette lovforslag, og at de, når forslaget kommer frem igen – efter hvad jeg håber vil være en hurtig udvalgsbehandling, for det kan gå hurtigt, det behøver ikke at tage mange minutter – ikke vil være bundet af partihensyn,

men simpelt hen vil stemme efter deres overbevisning i denne sag.

Jeg vil sige til fru Inge Fischer Møller, at dette lovforslag er fremsat, for at folketinget kan gøre den dumhed god, som vi begik. Det er tilgiveligt at begå en fejl, men det er tåbeligt at fremture i de fejltagelser, der er begået. Dette m/k-pjatteri minder om de berømte stænklapper i sin tid. Jeg tror også, man skal være meget, meget rødstrømpet for ikke at være klar over, at vi er blevet tykt til grin på møder ude i landet – og det gælder alle partier. Uanset hvilken partifarve man har, så har de grinet ad os og sagt: I kan simpelt hen ikke være sådan noget pjat bekendt.

Det er egentlig fantastisk, at et parti som de konservative kunne tilslutte sig dette, dengang vi vedtog loven. Mon det er, fordi de også har en fru – nu må jeg jo ikke sige m/k – en fru Møller med dér? Det kan man jo spekulere på.

Hvad er det så, der sker? Ja, nu har fru Inge Fischer Møller vundet den sag og fået folketinget til at hoppe på den limpind, og hvad så? Det gav blod på tanden. Jeg hørte fru Inge Fischer Møller sige til Radioavisen – jeg tror, det var i søndags – at nu skulle vi også til at se på aldersaverting. Man må heller ikke søge »ung« eller »ældre«. Jeg kan forestille mig, at der i fremtiden kommer til at stå: man søger m/k u/æ. (*Munterhed*). Ja men sådan må det jo komme til at fremstå i de annoncer. Skal de, der vil søge en ægte-mage igennem avisen, så skrive: »Ægtefælle søges, mellem 0 og 100 år« – eller noget i den stil? (*Munterhed*). Det er jo fuldstændig – ja, jeg har ikke ord for det. Her kommer man og påstår, at fremskridtspartiet gør grin med folkestyret. Nej, det er dem, der har fået dette vedtaget, der gør os alle til grin. Lad os da få denne fuldstændig tåbelige lov ophævet.

Jeg tror da også – nej, nu skal jeg nok passe lidt på. (*Melchior*: Ja). Ja, blev der sagt. Jeg vil alligevel vove at påstå, at det bevæger sig i nærheden af grundlovsbrud, dette her. Der står i grundloven, at vi har ytringsfrihed og tale- og trykkefrihed, og hvis jeg ønsker at udtrykke, at jeg søger en husholder, så har jeg ikke engang lov til at skrive, at det skal være en kvinde; jeg vil da helst have en kvinde. Derfor har man lagt bånd på min

[Poulsgaard]

ytringsfrihed. Det er i hvert fald derhenne, hvor man kan begynde at spekulere på det.

Endnu har de andre ordførere ikke talt. Jeg har opgivet fru Inge Fischer Møller, men jeg appellerer til de fornuftige socialdemokrater – der findes trods alt et par stykker af dem – og især appellerer jeg til venstre. Lad os da få dette pjat ophævet.

Johan Philipsen (V):

Må jeg anmode formanden om tilladelse til at citere den lovparagraf, som er sagens genstand?

Formanden:

Der kræves ikke tilladelse til citat.

Johan Philipsen (V):

Den lyder:

»Det må ikke ved annoncering angives, at der til ansættelse eller erhvervsuddannelse m.v. søges eller foretrækkes personer af et bestemt køn.«

En lignende bestemmelse findes i en lang række europæiske landes lovgivning og har aldrig givet anledning til nogen diskussion. Det problem, der hedder m/k, er altså noget, der er opfundet uden for folketinget og uden for folketingets udvalg, og det er min bestemte opfattelse, at m/k-begrebet nok dør af sig selv. Vi har jo her i dette land – og det er jeg i øvrigt tilhænger af – frihed til at affatte annoncer sådan, som vi selv vil. Det er en art demonstration imod en ligebehandlingslov – en demonstration, som forsvinder også uden folketingets medhjælp.

Palle Simonsen (KF):

»Forslag til lov om afskaffelse af m/k-pjatteriet« er jo en meget »nydelig« titel. Jeg siger nydelig i gåseøjne, og jeg vil egentlig godt gå et skridt længere, end fru Inge Fischer Møller gjorde, og sige, at jeg mener, folketingets præsidium må tage op til overvejelse, hvilke ting man kan anføre i et lovforslag. Jeg vil gerne gennem folketingets formand henstille til folketingets præsidium, at man får etableret nogle klarere regler.

Når man i bemærkningerne til forslaget taler om, at bestemmelsen i sig selv er deklasserende for folketingets arbejde, så vil jeg sige, at det virker som en boomerang for hr.

Glistrup og fremskridtspartiet, for er der noget, der er deklasserende, så er det dette, at vi overhovedet i denne folketingssal behandler lovforslag med udtryk som »m/k-pjatteriet«. Da vi for et øjeblik siden hørte hr. Poulsgaards version og uddybning af, hvad der ligger bag, så må jeg sige, at jeg følte mig endnu mere ilde berørt over den formulering.

Jeg tror, det er meget afgørende for dette folkestyres anseelse og værdighed, at vi holder fast i, at der er nogle grundbegreber, som vi ikke overskrider. Der er i hvert fald noget, der hedder takt, i forbindelse med udarbejdelse af lovforslag.

Jeg synes, det ville være vældig rart – men det ser vi jo desværre ikke så ofte – hvis man virkelig kunne få ud til den almindelige befolkning, hvad det er for en terminologi, fremskridtspartiet arbejder med. Så kunne det være, befolkningen ville erkende, at der er noget galt i det, man har gjort, når man indtil dette øjeblik har støttet fremskridtspartiet.

Så meget om baggrunden. Jeg finder faktisk, det er virkelig alvorligt, og håber, at folketingets formand vil tage opfordringen op.

Hvad angår substansen i lovforslaget vil jeg for det første sige, at det konservative folkeparti stemte for ligebehandlingsloven, da den var til tredje behandling i foråret. I debatten forud for denne lovgivning gjorde vi gældende, at vi fandt, at nogle bestemmelser ikke var særlig fornuftige, og en af de bestemmelser, som vi ikke fandt særlig fornuftige, var § 6, som her er til debat. Vi stemte for loven alligevel ud fra en helhedsbetragtning. Det gjorde vi, fordi vi lægger megen vægt på, at der bliver skabt de bedste muligheder for etablering af ligestilling. Det, man kunne frygte, var, at en paragraf med dette indhold kunne komme til at virke skadeligt for selve intentionen i loven. Og når man ser på debatten gennem den senere tid i pressen, så må man nok konstatere, at der er eksempler på, at bestemmelsen har virket skadende for det, der var lovens egentlige intention.

Nu hører vi ikke til dem, der går hen og ændrer love fra den ene dag til den anden. Derfor vil jeg heller ikke her fra folketingets talerstol give tilslutning til dette lovforslag – alene på grund af den baggrund, der er for det, som jeg startede med at omtale. Men der

[Palle Simonsen]

skal ikke herske nogen tvivl om, at også den konservative folketingsgruppe finder, at denne paragraf i det lange løb kan virke skadende.

Konklusionen på mit indlæg skal være en henstilling til arbejdsministeren om, at man administrerer denne paragraf meget lempeligt fra arbejdsministerens side. For hvis den bliver for restriktivt administreret, så er vi af den opfattelse, at den i det lange løb vil virke skadende, og hvis det bliver tilfældet, så er det i hvert fald klart, at det konservative folkeparti vil være imod denne paragraf.

Melchior (CD):

Jeg hørte til dem, der oprindeligt var med til at lave mere eller mindre heldige vittigheder om denne bestemmelse. Men jeg hører også til dem, der under udvalgsarbejdet, som det jo heldigvis ofte sker, fik en række oplysninger, som fik mig til at se anderledes på sagen.

Flere af ordførerne har ligesom arbejdsministeren nævnt, at man i den offentlige sektor i 5 år – nu må det snart være 6 år – har benyttet den praksis, som § 6, der her ønskes fjernet, angiver. Det har virket til alles tilfredshed. Der har hverken fra ansatte eller fra styrelseschefer været andet end tilfredshed med den metode.

Man fik endvidere oplysning om, at en række med os absolut sammenlignelige lande har den samme regel, hvor den ligeledes fungerer upåklageligt, uden at andre end revyforfattere og vitsmagere har noget at indvende – eller rettere sagt, de er måske endda glade, så har de lidt at lave sjov med. Hr. Poulsgaard skulle jo også her optræde i rollen som morsom mand. Det har han selvfølgelig lov til, og han scorede nogen latter, da han talte om, hvor gammel eller måske af hvad køn en ægtefælle skulle være. Det er ganske betegnende og ikke spor morsomt, men nærmest tragisk, at når hr. Poulsgaard bringer ét eneste eksempel på en stilling, nogen man averterer efter, så er det en ægtefælle. Det har man jo lov til, og det kan der være gode grunde for, men jeg har aldrig hørt om, at det skulle være en erhvervsansættelse at blive ægtefælle – undtagen i hjernerne hos personer, der lever i dronning Victorias tidsalder. Det lyste tydeligt igennem, da man endelig skulle komme med et eksempel. Det

er altså et erhvervsarbejde at være ægtefælle i familien Poulsgaard eller i dette parti i øvrigt, og det kan jeg kun beklage for vedkommende, som det går ud over.

Foruden det, jeg har nævnt om den offentlige sektor og om, hvad der gælder i andre lande, vil jeg gerne nævne – og det er ikke noget, jeg påstår, men det er noget, jeg føler mig helt overbevist om og har viden om – at det i erhvervslivet er en fordel, at man er blevet opmærksom på i højere grad at give en stillingsbeskrivelse, idet det ikke drejer sig om at få en person af hverken bestemt køn eller udseende eller alder til at udføre et stykke arbejde. Man har haft godt af at koncentrere sig om, når man søger en person, da primært at søge en opgave løst, et arbejde udført. Det må være mindre væsentligt, af hvad hudfarve, køn, nationalitet osv. vedkommende person er. Derfor har der hele vejen igennem kun været positive reaktioner.

Men det er rigtigt, at man her har mulighed for at spille på nogle lave instinkter. Det er klart, at mange i befolkningen ikke rigtig forstår det her, men hæfter sig ved de vittigheder, der kan siges om det. Mange har ikke mulighed for at sætte sig ind i – og heller ikke behov for det, så det er ingen bebrejdelse mod nogen – hvad det i virkeligheden drejer sig om.

Jeg har drøftet det mange steder, og alle, der har gjort sig ulejlighed med i 2 minutter at høre en forklaring på det, har set, at de tog fejl i første omgang.

Det eneste pjattede i denne sag er, at en lov, som er vedtaget herinde for et halvt år siden, allerede nu søges omgjort. Det er det samme folketing, der er ingen som helst udsigt til nye positioner. Hvis vi sådan hvert halve år skal begynde at læse korrektur på det, vi selv med et rigeligt og tilstrækkeligt flertal har lavet herinde 6 måneder tidligere, ja, så er vi altså ude i pjatteriet – uden at mit parti ønsker at fremsætte lovforslag om, at sådan noget pjatteri skal høre op, for enhver må jo selv om, hvordan man vil afsløre sig.

Ole Henriksen (SF):

Af og til diskuterer vi i socialistisk folkepartis folketingsgruppe, hvordan vi bedst får fordelt vores ressourcer på seriøse forslag, og af og til må vi altså springe noget pjatteri over. Dette lovforslag var sådan set et af de

[Ole Henriksen]

forslag, som vi diskuterede om vi skulle tage ordet til, fordi det var et spørgsmål om at bruge kræfter på pjatteriet.

Vi synes ikke ligefrem, at m/k-betegnelsen er den mest smarte, der er opfundet endnu. Men på den anden side må vi erkende, at den betegnelse kommer ikke her fra folketinget, den er ikke nedfældet i loven, den er såmænd ikke engang opfundet af ministeriet i et cirkulære. Den er godkendt på grundlag af et ønske fra dagbladenes side, og det er vel det, der er det reelle i denne sag.

Men det er da muligt, at m/k-betegnelsen ville falde væk, hvis § 6 i ligebehandlingsloven blev fjernet. Det er vel nok den, det mest handler om her, mere end det handler om m/k, for sagen er jo, at fremskridtspartiet her demonstrerer sin meget reaktionære holdning fortsat over for kønsrolledebatten, over for kvindernes stilling i samfundet. Hele ligestillingsloven handler jo om kvindernes ligestilling i samfundet. Der er ingen tvivl om, at fremskridtspartiet fortsat er af den mening, at kvinderne hører hjemme ved kød-gryderne, og at mændene skal arbejde. Hvis den lov kommer væk, så er det i hvert fald et skridt i den retning, som fremskridtspartiet ønsker.

Der er altså sådan set ikke tale om noget pjatteri. Jeg mener, sagen er dybt alvorlig. Når man skal komme videre og prøve at overvinde nogle problemer, der er i samfundet, så gør man det jo ikke på et halvt år. Nu har loven eksisteret et halvt år, og i den korte tid får man ikke løst så store problemer, som ligestillingsproblemet er. Der må nogle positive særforanstaltninger til for at overvinde disse uligheder, og vi er af den mening, at man må presse nogle holdninger igennem i samfundet, således at ligestillingen kommer frem, hvorved vi på et tidspunkt vil se, at betegnelsen m/k falder bort af sig selv, når menneskeheden bliver vant til at annoncere på en fornuftig måde. Det er jo det, det hele handler om. Vi tror på, at fornuften vil sejre her, og vi tror såmænd også, at m/k-betegnelsen vil forsvinde af sig selv.

Vi er altså ikke indstillet på at medvirke til dette lovforslags gennemførelse.

Jørgen Jensen (DKP):

Selv om jeg er af den opfattelse, at der er mange måder, man kan nedsætte folketingets

omdømme på, så må jeg sige, at det kunne sikkert være rigtigt, om man i udvalget for forretningsordenen kiggede på, hvordan man skriftligt kan gøre det herinde – eller rettere sagt gør det – for jeg tror, det er en uheldig måde.

Om lovforslaget vil jeg godt sige, at hvis det havde drejet sig om en ændring, som betød, at man greb ind over for arbejdsgivernes ledelsesret, den sortering, som foregår, så kunne der måske have været lidt fornuft i det. Vi kan ikke støtte forslaget, for det er en kendsgerning, at der diskrimineres over for kvinderne. Ethvert lille skridt herimod, selv om det kan se meget lille ud, må man fastholde.

Et par bemærkninger til den diskussion, der har været om pjat, om nedsættelse af folkestyrets omdømme i offentligheden, om folketingets agtelse og værdighed. Det er også fra forslagsstillernes side, man har brugt sådanne udtryk. Jeg vil godt sige, at der er mange i denne tid, der ikke forstår, at det skulle være vigtigere at beskæftige sig med at latterliggøre en lov vedtaget herinde, end det er at rense sig for en anklage om bedrageri i en retssag, hvor dette folketing har ophævet et medlems immunitet, for at han kan deltage i den. Det nedsætter værdigheden af dette folketing, og det synes jeg også man skal sige, når man behandler et sådant forslag.

Formanden:

Jeg må gøre opmærksom på, hvilken sag det er, vi har til behandling.

Bolvig (RV):

Hr. Glistrup og hr. Poulsgaard kunne have glæde af at dykke ned i den engelske debat om kønsneutral annoncering. Gennemførelsen af en tilsvarende lov for få år siden gav rig anledning til fornem udfoldelse af ægte britisk humor. Men efter indkøringsperioden tænker kun få på, at de britiske annoncer er blevet bedre og mere informative. Ingen englændere ønsker at vende tilbage til gamle forhold. De pjattede er dem, der ikke kan more sig over overgangsbesværlighederne og samtidig se retfærdigheden i den gennemførte ordning.

Jens Møller (KrF):

[Jens Møller]

Kristeligt folkeparti går ind for ligestilling, også ligestilling mellem kønnene, lige rettigheder, lige muligheder, lige friheder osv. Når vi alligevel stemte imod forslaget om m/k, så var det, fordi vi mente, at dette forslag ikke fremmede den reelle ligestilling, men havde mange uheldige virkninger. Det hindrer folk i i deres annoncer at skrive, hvad det er, de ønsker, hvilke personer de ønsker at ansætte. Det kunne måske endda være. Hvad der er det værste ved det, er, at det kan betyde, at mange ansøgere til stillinger kommer til at søge en hel række stillinger, hvor de på forhånd ingen mulighed har for at blive ansat. Man vil derved udsætte folk for en masse tidsspilde og den frustration, det jo er at blive afvist, når man søger en stilling. Alle kender sikkert eksempler på mennesker, der har søgt så mange stillinger efterhånden, at de til sidst opgiver det. På denne måde lokker man direkte folk til at søge stillinger, som det på forhånd er givet de ikke kan få, fordi den ansættende part på forhånd ved, om man ønsker en m eller en k.

Kristeligt folkeparti ser altså gerne denne lov ændret til noget mere realistisk, ingen tvivl om det. Alligevel kan vi ikke medvirke til fremskridtspartiets forslag. Det skyldes ikke dette forslags indhold som sådant, dets intentioner. Det skyldes dets form, som vi ligesom flere andre ordførere mener er under dette tings værdighed.

Schak Nielsen (DR):

Når man som vi betragter ligestilling som en selvfølge og kun kan anerkende kvalifikationer og egnethed i ansættelsesforhold, kunne man måske nok undre sig lidt over den m/k-lovgivning – for under alle omstændigheder står det jo i folks bevidsthed som en lovgivning. Det er, ligesom om lovgiverne har overspillet deres rolle her. Man prøver på ligesom at tvinge en holdningsændring igennem. Jeg tror egentlig, det er umuligt ad lovgivningens vej at tvinge en holdningsændring igennem, og det bør nok også være det.

Man har sikkert haft de bedste intentioner med m/k-lovgivningen, m/k-bestemmelsen, men man har desværre opnået at give et bidrag til folkeviddet. For at sige det rigtig banalt, så er man ved at gøre ligestillingen til grin, og det er synd for selve sagen.

Men når dette er sagt, så må jeg også sige, at jeg kunne ønske, det var taget noget mere seriøst. Det er jo fremskridtspartiets sædvanlige taktik ustandselig at fremsætte forslag igen og igen uanset kvaliteten, uanset mulighederne. Der er jo ikke sket noget som helst siden sidst. Man gør på den måde ofte en fornuftig tanke en dårlig tjeneste.

Jeg kunne egentlig ønske, at man kunne blive fri for pjatteri med folketingets tid og værdighed.

Kurt Hansen (VS):

Bemærkningerne til dette lovforslag understreger med al ønskelig tydelighed den reaktionære, dybe foragt, som fremskridtspartiet har i forbindelse med den kamp, en række kvinder fører imod den samfundsmæssige undertrykkelse, som finder sted – den kamp, som mange kvinder kæmper, heldigvis sammen med mænd i visse tilfælde, for ligelønnen, imod bortrationaliseringer af især kvindearbejdspladser osv. Der er en dyb, reaktionær foragt over for disse kampe, som foregår rundt omkring i samfundet.

Dette blev ikke mindst understreget af det mest kønsløse indlæg, som jeg har hørt herinde igennem mange måneder, og som blev leveret af en fremskridtsmand i dag.

De tre ligebehandlingslove, som for et stykke tid siden blev vedtaget, var vi ikke særlig positivt stemt over for. Vi sagde dengang, at der var tale om nogle ideologiske tilsløringer fra socialdemokratiets side. Det mener jeg holder stik. Nogle ideologiske tilsløringer på den måde, at man forsøger at dække over, at der faktisk findes et kønsbestemt arbejdsmarked. Man vil forsøge at dulle disse ting via m/k-reglen.

Vi mener fortsat, som vi mente dengang, at der faktisk er tale om noget pjat i forbindelse med m/k-reglen. Det er at genere folk at få dem til at søge noget arbejde, som de på forhånd kan være sikre på ikke at få, fordi de er af et bestemt køn, eller sagt på en anden måde: søge et arbejde, som arbejdsgiveren på forhånd har bestemt for en person af et andet køn.

Men det må være selvklart – og det ved fremskridtspartiet også godt – at intet venstrefløjsparti kan stemme for et forslag, der indeholder så svulstige og så kvindeundertrykkende og nedgørende bemærkninger,

[Kurt Hansen]

som dette forslag i realiteten gør. Jeg skal bare kort citere:

»I frygtsomhed over for rødstrømpegal-skaberne har folketingsflertallet i de seneste år forsøgt ad lovgivningens vej direkte at påvirke det såkaldte kønsrollemønstre.«

Det er linjen, det er den terminologi, som fremskridtspartiet anvender i sine bemærkninger, og det kan fremskridtspartiet da ikke regne med at andre end fremskridtsfolk herinde vil kunne støtte.

Glensgård (FP):

Hr. Palle Simonsen var inde på, at det skadede folkestyret, at man kaldte et lovforslag ved dets egentlige navn, og jeg bemærkede også, at folketingets formand ikke læste lovforslagets titel op, men sprang en gang længere ned. Lovforslagets titel er ellers ganske enkel: »Forslag til lov om afskaffelse af m/k-pjatteriet«.

Det er ganske klart, at når folketinget har begået denne fejl, så hænger det sammen med, at det stod helt nede i bunden af en lovgivning, omme i syvende paragraf, i snørklet paragrafsprog. Derfor var der ingen, der var klar over, at det endte i m/k-pjatteri, men det gjorde det rent faktisk.

Min partifælle hr. Poulsgaard sagde, at man skal kalde en spade for en spade og man skal kalde pjat for pjat. Jeg havde faktisk forventet, at hr. Poulsgaard fortsatte: og man skal kalde en bagerjomfru for en bagerjomfru. Men det glemte hr. Poulsgaard, og det hænger selvfølgelig sammen med, at det er svært at finde et andet udtryk for en bagerjomfru end det, hun rent faktisk er: en bagerjomfru. På samme måde er en smørrebødsjomfru en smørrebødsjomfru. Vi har heller ikke fundet et nyt dansk ord for en kvindelig formand, vi kalder det stadig væk en formand. Vi er kommet så vidt herinde, at vi nu kalder hinanden medlemmer; og vi kalder det formanden, så undgår vi det problem. Men vi skal altså til fuldstændig at forny det danske sprog til ære for fru Inge Fischer Møller og andre rødstrømper. De må godt kaldes m/k, for der findes også mandlige rødstrømper.

Det er det rene galimatias, at folketinget ikke vil tage fat på en sådan debat. Jeg ville godt se, hvordan nogle af de mennesker, hvis klage jeg sidder og behandler i landsskatte-

retten, folk oppe i firserne, ville reagere, hvis de nu pludselig skulle til at ændre titel. For en bolsmand ville det selvfølgelig være et problem, hvis han nu skulle hedde bolsmand m/k. Det er helt urimeligt, at folketinget vil gøre sig selv til grin på denne måde.

Men alt i alt ender man altså i, at nu vil folketinget ikke ændre ved det, fordi fremskridtspartiet har givet det en tekst, som også folketingsmedlemmerne forstår, men som de ikke vil anerkende. Det vigtigste i den tekst er, at befolkningen ude i landet forstår den. Havde vi kun givet forslaget en tekst, der lød: »I lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m. v. foretages følgende ændringer: § 6, stk. det og det, litra 7 B, udgår«, så er jeg helt sikker på, at befolkningen ude i landet havde sagt: hvad er nu det for noget? Nu får folk at vide, at det er spørgsmålet om m/k-pjatteriet. Hver eneste søndag køber de forskellige aviser for at se, hvordan man nu har udviklet annonceringen, har fundet på nye spidsfindigheder og nye morsomheder.

Det eneste, det har resulteret i, er selvfølgelig forskellige morsomme tegninger i visse tidsskrifter, og der er også nogle enkelte indslag i radioen søndag formiddag, hvor man har gjort lidt grin med det. Det har vi egentlig følt var meget fornøjeligt. Men det er ikke nødvendigt at lave en lovregel for at få befolkningen til at more sig. Vi kunne godt få den til at more sig på en anden måde.

Jeg beklager selvfølgelig, at hele debatten er startet op, for det var ikke nødvendigt, hvis bare folketinget fra starten havde diskuteret dette m/k-pjatteri. Men da var det som sagt bare en lovparagraf.

Jeg forstår, at det konservative folkeparti er enig i intentionerne i lovforslaget, men de kan altså ikke gå ind for lovforslaget, fordi det har en populær titel. Det skulle helst have en titel, det konservative folkeparti kunne gemme sig neden under. Det må vi beklage, men sådan er det åbenbart.

Glistrup (FP):

Der var engang, da folk, og de fleste folk, ikke blot i teorien, men også i praksis var af den opfattelse, at lovstoffet skulle være enkelt, klart og entydigt og ikke have større omfang, end at hver enkelt kunne overse, præcis hvad der var hans rettigheder og hvad

[Glistrup]

der var hans forpligtelser. Det er jo noget, som flertallet herinde i denne sal i den sidste snes år har forsynet sig ganske groft imod. Vi skal igen op til den top, hvorfra vi er sunket, men der er et godt stykke vej, til vi kommer derop.

Hvis vi skulle leve op til det mål med det forslag, vi behandler i dag, så skulle vores forslag gå ud på, at hele den lovgivning, som folkettinget vedtog herinde i april måned, blev ophævet. Men vi havde respekt for de tankegange, som er fremført her i dag af hr. Melchior og hr. Schak Nielsen, at når folkettingen har vedtaget en lov, så er der ikke megen fornuft i uden mellemkommende folketingsvalg, uden at der er ganske særlige grunde, et halvt års tid efter at komme og foreslå loven som helhed ophævet. Derfor har vi indskrænket os i forhold til det, der egentlig ville være fremskridtsintentionerne. Derfor har vi nøjedes med at foreslå én af de 14 paragraffer i loven ophævet. Der kan godt være en rimelig grund til at forvente, at man vil gå med til, at den paragraf, der i hvert tilfælde er den svageste af de 14, bliver ophævet, selv om man altså mener, at de 13 andre paragraffer skulle være fornuftige, hvad fremskridtspartiet ikke gør.

De, der har tilhørt folketsingsflertallet, f. eks. hr. Johan Philipsen og hr. Ole Henriksen, vaskede deres hænder i skøn fordragelighed med hinanden og sagde: ja men det er jo ikke folkettingen, der har fundet på dette med m/k-mærket, og derfor er der ingen grund til at skælde ud på folkettingen. Det er ikke nogen rimelig måde at argumentere på. Folk ude i landet er blevet tvunget ind i dette m/k-væsen på grund af den fjollede regel, som folkettingen har vedtaget. Det er folkettingen, der er bagmand, og det er bagmændene man skal ramme. Derfor er der ikke nogen som helst rimelig grund til for hr. Johan Philipsen og hr. Ole Henriksen-koalitionen at hævde, at det er ikke noget, folkettingen kan gøre for, og derfor vil man ikke have med det at gøre. Specielt med den måde, arbejdsministeren efter lovens vedtagelse i svaret her i folkettingen den 21. juni i år udnytter denne lovregel, er det således, at folkettingen har tvunget folk ud i dette væsen. Hvis hr. Johan Philipsen og hr. Ole Henriksen ikke mener, at dette er rigtigt, ja, så kan man jo bare give folk deres frihed og så se, hvor mange der fortsat vil avvertere med m/k.

Arbejdsministerens argument var jo, at når den offentlige sektor ikke havde haft vanskeligheder, så kunne den private sektor nok også klare det. Jeg synes nok, man må sige, at den offentlige sektor har haft en hel del vanskeligheder, og der er absolut ikke nogen grund til at slutte fra den offentlige sektor, som har ødelagt dette land totalt igennem de sidste 6-7 år, og sige: hvad der har kunnet gå hos os, skal det private erhvervsliv også køre rundt med. Tværtimod synes jeg, erfaringerne går lige præcis i den modsatte retning.

Til de øvrige argumenter fulgte der et nyt fra fru Inge Fischer Møller, der troligt blev fulgt op af hr. Palle Simonsen og hr. Jørgen Jensen. Fra disses side mener man, at man skal gennemføre, eventuelt via folketingets udvalg for forretningsordenen, yderligere censurkrav over for oppositionens grundlovs-sikrede rettigheder. Det var det, som fru Inge Fischer Møller, hr. Palle Simonsen og hr. Jørgen Jensen stod og gjorde sig til talsmænd for – undskyld: talsmænd og talskvinde – heroppe fra denne talerstol, at man simpelt hen skulle bryde ind i, hvad Danmarks Riges Grundlov ganske klart tilsikrer enhver, der er valgt til folkettingen, at gøre. Man ønskede, at udvalget for forretningsordenen begyndte på en eller anden måde at undergrave sådan nogle rettigheder.

Hvad er det, Danmarks Riges Grundlov tilsikrer oppositionen herinde? Ja, det er Hiort-Lorenzens gamle krav fra stænderforsamlingerne: »Tal dansk, din hund!« Derfor har vi fuldstændig ret til at udtrykke os på et karsk og forståeligt dansk. Jeg skal garantere for, at der ikke er mange lovtitler i de lovforslag, der er kommet, hverken fra fru Inge Fischer Møllers regering eller fra anden side, som i den grad kan forstås umiddelbart ude over Danmark på samme måde, som denne lovtitel kan forstås. Der er ikke nogen som helst rimelig grund til at sige, at det er den type lovtitler, der skal afskaffes. Det ville vær bedre overensstemmende med folketingets værdighed, hvis man sagde, at det var de andre lovtitler, der skulle afskaffes. De andre, som i deres akademiker- og juristhøvmød kan tale et sprog, som den almindelige befolkning ude i landet ikke fatter noget som helst af. Nej, dette bør danne skole.

Ethvert folketingsmedlem har sin grundlovs-sikrede ret til at forme sine tanker i sit

[Glistrup]

eget sprog, og det skal hverken hr. Melchior eller fru Inge Fischer Møller eller hr. Palle Simonsen eller hr. Jørgen Jensen – hr. Jens Møller var også med – og hvem der ellers talte imod det, komme her og lave yderligere angreb på. Der er tale om oppositionens grundlovssikrede rettigheder.

Det er aldeles uanstændig tale, vi hørte. Er der i dette nogen sag for udvalget for forretningsordenen, så var det snarere den måde, hvorpå formanden averterede dette forslag.

Hr. Melchior fremførte det argument mod dette forslag, at det var en fordel for erhvervslivet at avertere sådan, at erhvervslivet lagde vægt på, hvilke funktioner det er, man skal udføre, i stedet for hvilket køn de pågældende skulle tilhøre. Det kan da godt være, at det er en fordel for erhvervslivet, men lad dog erhvervslivet selv finde ud af det. Hvis erhvervslivet mener, som hr. Glensgård nævnte, at det er den bedste måde at komme i forbindelse med folk på at søge en smørrebrødsjomfru, eller hvis en grossererfrue vil søge en påklæderske til når hun skal til aftenselskaber, eller hvad der nu er tale om, så lad dog den pågældende restauratør eller pågældende Hellerupfrue have lov til at bruge den sprogbrug, som de nu synes er den rigtige. Hvorfor i alverden skal man have en pligt trukket ned over hovedet til at anvende disse m/k-modeller? Det kan der ikke være nogen som helst fornuftig mening i.

Derimod er det jo blevet afsløret, at denne vedtagelse for godt et halvt år siden i folketinget af m/k-reglen er et led i den almindelige cervelatpølsemaskinetaktik, hvormed socialdemokratiet har forpestet dette land, i hvert tilfælde i perioden siden H. C. Hansen beklageligvis afgik ved døden. Situationen er jo den, at hver gang man har indført et eller andet lille tosset skridt i den forkerte retning, kommer man nogen tid efter og siger: nu er vi kommet så langt, nu kan vi yderligere ødelægge Danmark ved at gå et skridt videre i den retning. Det er den måde, socialdemokratiet har ført politik på, og det bruger man altså også dette til, som fru Inge Fischer Møller, der siger: uh, hvor var det dog forfærdeligt, at hun i sine søndagsaviser havde læst, at man nu nok skrev m/k, men man skrev ikke u/m/æ, altså ung/midaldrende/ældre, eller hvad det var, man skulle skrive efter dette m/k, og at det må man skam heller ikke i erhvervslivet have lov til at søge

efter, hvis man hellere vil have en yngre mand som udsmyder i en restaurant eller hellere vil have en ældre mand til nogle andre ting. Det er netop det, der er en af de ulykkelige ting ved at have en bestemmelse stående som den, vi har stående i § 6 i lov nr. 161 af 12. april 1978. Når man først er kommet så vidt, går man videre ud fra det punkt og gør tilstandene mere og mere urimelige, mere og mere præget af barnepigementalitet, mere og mere præget af, at man herinde fra folketinget trækker pligter ned over hovedet på folk.

Det er derfor, det er så vigtigt ikke at vente, som hr. Melchior var inde på, indtil vi har fået et nyt folketing med i hvert tilfælde at få afskaffet denne § 6. Den er særdeles ulykkelig, så længe den står her, fordi den kan danne udgangspunkt for udviklinger af den art, som fru Inge Fischer Møller fik så mange til at få fiskebenet galt i halsen med, da de i Radioavisen søndag aften hørte, at vi nu skal til at gå videre, sådan at vi ikke kan avertere efter ung eller yngre arbejdskraft. Ikke mindst af hensyn til fru Inge Fischer Møllers argumentation i radioen i søndags opfordrer jeg alle til at medvirke til at afskaffe § 6.

(Kort bemærkning).

Inge Fischer Møller (S):

Jeg synes efterhånden, hr. Glistrups og andre repræsentanter for fremskridtspartiets interesse for min person og min færden bliver lidt betænkelig, men det kan vi jo drøfte nærmere i udvalget.

Nu kom hr. Glistrup selv frem med den rigtige argumentation her på det sidste, for det første citat var fejlagtigt. Jeg har fra denne talerstol i dag ikke talt om de problemer, der er mellem ung og ældre. Det, jeg har gjort i dag, er, at jeg har omtalt det foreliggende lovforslag, og jeg vil gerne fastholde den principielle beslutning og de synspunkter, jeg har givet udtryk for her. Den anden problematik kan vi drøfte nærmere i udvalget, hvis hr. Glistrup vil det, men skal man endelig komme med citater, så kom med de rigtige!

Poulsgaard (FP):

Vil fru Inge Fischer Møller benægte, at hun i Radioavisen sagde, at vi også skal se

[Poulsgaard]

på det dér ung og ældre? Det var derfor, jeg sagde, at vi fremover skulle til at søge m/k og u/æ.

Det har ingenting med hån mod ægteskabet at gøre, hr. Melchior, men det var faktisk bare en konstatering af, at hvis man ville søge en partner, men ikke må skrive, hvilken aldersklasse der ønskes, så kunne man lige så godt skrive fra 0 til 100 år. Der ligger overhovedet ingen nedvurdering af ægteskabet i det. Det tror jeg også hr. Melchior er så fornuftig at han kan indse.

Men det, der ryster mig i denne debat, er ikke, at et forslag, fremskridtspartiet har fremsat, ikke bliver vedtaget, for det gælder jo alt det fornuftige, der kommer fra os, at det bare skal fejles af bordet, nej, det, der ryster mig, er hr. Palle Simonsen: »I folkets sale skal folkets stemme tale«, og har vi vedtaget noget, kan vi ikke ændre det. Murene herinde er tykke, uhyre tykke, det ved vi godt, men når vi bevæger os ude omkring i landet og hører, hvordan folk gør tykt grin med det dér og griner ad os derinde, skal vi så være upåvirkelige af det? Det er ellers en god demokratisk regel, at man skal høre på folkets røst, altså denne gang arbejdsgivernes, og derfor synes jeg, det er en hån mod vælgerne. Men det er også et angreb på grundloven. Jeg var før inde på, at disse m/k ligefrem var ved at være et grundlovsbrud, men nu skal der ske et større angreb på grundloven, nu skal oppositionen knækkes, man skal ikke have lov til at fremsætte forslag, som er forståelige, men det har hr. Glistrup så udmærket været inde på.

Så kunne jeg have lyst til at sige til hr. Steen Folke . . .

Formanden:

Hr. Steen Folke er ikke i salen og har ikke taget del i debatten. Det var hr. Kurt Hansen, der havde ordet.

Poulsgaard (FP):

Hr. Kurt Hansen, undskyld, hr. formand. Der er jo ellers ikke så mange af dem, gud ske lov.

Der ligger overhovedet ingen foragt for kvinden i vort forslag, men det er da rigtigt, at dette med, at kvindekamp er klassekamp og alt det dér, er noget pladder. Hvad er det for nogen kvinder, der er ude i klassekamp?

Er det kvinden dernede på gulvet, der har nok at gøre, når hun kommer hjem? Nej, det er dem, der sidder i radioen og andre steder med de gode og fine stillinger, der keder sig og derfor laver nogle diskussionsklubber og sådan noget, som de kalder kvindebevægelser, kongresser, og hvad ved jeg – og desværre giver vi også tilskud til sådan noget. Men hvis der er nogen, der har respekt for kvinden, tror jeg, det er Poulsgaard, det er jo kvinden, der administrerer dette samfund . . .

Formanden:

Hr. Poulsgaard!

Poulsgaard (FP):

Skal jeg sige »hr.« til mig selv? Ja vel, hr. formand.

Hvis der er nogen, der har administreret fornuftigt i dette land, er det kvinderne. Hvis alle disse »m/er« herinde i folketinget kunne administrere lige så fornuftigt, som kvinden har administreret husholdningen, havde det ikke set så dårligt ud i Danmark.

Formanden:

Hvis man mener at måtte tiltale sig selv med navn, må man holde sig til forretningsordenens tiltaleregler; ellers kan man nøjes med at sige, at det er sig selv, man taler om.

Palle Simonsen (KF):

Hr. Glistrup engagerede sig stærkt i, hvilke muligheder hr. Glistrup havde inden for ytringsfrihedens rammer, og det er jo en spændende diskussion, som vi imidlertid ikke kan færdiggøre her. Jeg vil bare sige én eneste ting, og det er, at dette folketing heldigvis har fastsat nogle ret klare regler for, hvad vi kan tillade os at sige til hinanden for at bevare en vis portion værdighed i de almindelige debatter. Det har folketinget ganske klart gjort, og derfor er der heller ikke noget overraskende i, at det her i dag bliver understreget, at der af hensyn til folketingets værdighed er grænser for, hvor langt man kan gå, når der er tale om formulering af et lovforslag.

Vi har nu, i al den tid fremskridtspartiet har eksisteret, måttet acceptere bemærkninger, som var på et meget lavt niveau. Det, der er det nye i dag, er, at de uheldige bemærkninger har sneget sig ind i lovforslagets

[Palle Simonsen]

tekst. Det er for så vidt det, der er det afgørende.

Kun én bemærkning til til hr. Poulsaard: folkets tale behøver jo ikke være primitiv tale.

Melchior (CD):

I tilslutning til det allersidste vil jeg også anholde hr. Glistrups citat om »tal dansk«. Det er jo ikke alle danske ord sat sammen i en hvilken som helst rækkefølge og orden, der bliver til et rimeligt, for slet ikke at tale om anstændigt sprog. Hr. Glistrup havde næsten fråde om munden til beskyttelse af oppositionens rettigheder og grundlovens bestemmelser. Vi har en injurielovgivning, og vi har en blasfemilovgivning, og vi har selvfølgelig også i dette hus lov til at lave regler om, hvad vi vil tolerere at høre på, og hvad vi ikke vil tolerere at høre på. Der er ikke noget udemokratisk eller grundlovsstridigt i dette.

Jeg tror, hr. Jens Møller og hr. Kurt Hansen tager fejl i, at den nuværende form for lovgivning på dette område lokker nogen til at søge stillinger, som de alligevel ikke kan få. Samfundet er under omformning, og der er glid i disse ting.

Hr. Glensgård var inde på en bagerjomfru, og jeg tror også der var tale om en smørrebrødsjomfru. Jeg kan spise brød eller smørrebrød, hvad enten det er bagt eller tilberedt eller rakt over disken af en mand eller en kvinde, og der er derfor ikke nogen som helst grund til at konservere den slags betegnelser. En varmemester kan være en mand, og han må gerne vaske trapper, men en rengøringskone er som regel af hunkøn. Men alt er ikke, som det plejer at være. Nu til dags ser vi kvinder køre de meget store HT-busser gennem gaderne, hvilket for 10 og 20 år siden ville have været en utænkelig ting. Jeg tror, at denne lovbestemmelse er medvirkende til at åbne stadig flere menneskers øjne for, at kønsrollemønsteret ikke behøver at se ud, som det gjorde på Adams og Evas tid. Derfor er der, hvis annoncen er rimeligt udformet – og det opfordrer denne paragraf i høj grad til – ikke nogen risiko for, at man søger stillinger forgæves. Hvis beskrivelsen er rigtig, søger man naturligvis den stilling, som man føler man kan bestride, efter den ordlyd

opslaget har, og det er det, denne bestemmelse tjener til.

Så siger hr. Glistrup – og det er en principiel betragtning, jeg kan dele –: lad erhvervslivet selv finde ud af det. Nu består erhvervslivet imidlertid hovedsagelig af mænd, og vi mænd har været snesevis af generationer for længe om under de frie kræfters råden at give kvinderne rimelig og fair behandling; dér er vi alle mere eller mindre skyldige indtil denne dag. Det er bevist ved undersøgelser i mange lande, at mænd tror, at fordi det er kvinder, der føder og ammer børnene, så er det også kun kvinder, der kan skifte ble og stå op om natten, når ungen har skarlagensfeber eller kighoste. Videnskabeligt set forholder det sig anderledes, men videnskaben har ret trange kår over for indarbejdede fordomme, og det hjælper ikke spor, at loven er på fremskridtets side og ikke på fordommenes side.

Glistrup (FP):

Der består 100 pct. enighed mellem fru Inge Fischer Møller og fremskridtspartiet om, at når man citerer, skal man citere korrekt. Jeg var derfor ked af at høre fru Inge Fischer Møllers bebrejdelse, at det denne gang skulle have været fremskridtpartiet, der citerede forkert. Jeg har været ude for hundredvis af gange, at socialdemokratiet har citeret forkert, men nu skulle det altså være fremskridtspartiet, der for første gang skulle have citeret noget som helst forkert, og jeg er ked af, hvis det virkelig skulle være sket. Desværre sagde fru Inge Fischer Møller ikke nærmere, hvor det var man skulle have citeret hende forkert.

Så hævder hr. Palle Simonsen, at folketinget har fastsat visse rammer, og at de rammer, som folketinget én gang har sat, åbenbart er noget, der skal forblive endeligt og uforanderligt. Ja men når fremskridtsbevægelsen er opstået, beror det på, at de rammer, som folketinget har sat, kørte Danmark i sæk. Derfor er fremskridtspartiet kommet herind, som enhver ny opposition er kommet herind, som socialdemokratiet kom herind i 1870'erne, som venstre kom herind i sin tid, og som andre partier er kommet herind, for at lave om på det, de andre partier lavede, og så kan det ikke nytte noget, man forsøger at knægte os i de år, der endnu går, hvor vi

[Glistrup]

ikke har 90 mandater, ved at forlange, at vi skal gøre sådan, som de andre synes det skal være. Det vil vi ikke.

Så siger hr. Palle Simonsen, at vi er primitive i vor sprogbrug. Ja men de primitive må også have ret – de skal eventuelt arve Guds rige engang – det må være således, at vi primitive også må have lov til at kunne føre vores synspunkter frem.

Men det kan man ikke, hvis man skal følge hr. Melchior, for hr. Melchior siger: ja men man kan jo bare skrive korrekte annonceretexter, så bliver man fri for alt det dér med at have en arbejdsmand, en bagerjomfru el. lign. Altså, hr. Melchior vil kun have, man som næringsdrivende skal have lov til at annoncere her i Danmark, hvis man er helt oppe på dette høje reklamekonsulentstillingsniveau, så man kan klare at udforme det i de fine akademiske vendinger, som så også skulle forstås. Det er ikke fremskridtspartiets synspunkter, men fremskridtspartiet kommer altså også som folkets parti herind bag disse tykke mure, hvor man har hygget sig i alt sit kancellisprog. Derfor er der ikke noget som helst mærkeligt i, at det bryder hårdt sammen mellem hr. Melchior og fremskridtspartiet. Så siger hr. Melchior, næstformanden i centrum-demokraternes gruppe, at han har en ret i dette hus til at fortælle, hvad han vil høre. Ja, det kan næstformanden i centrum-demokraternes gruppe glimrende sige til formanden for centrum-demokraternes gruppe, men næstformanden i centrum-demokraternes gruppe har ikke nogen som helst ret til at censurere sprogbrugen for andre end sin egen gruppeformand. Det kan han gøre, og det skal vi andre ikke blande os i, selv om vi gerne gør det, men han skal lade være med at begynde at blande sig i den sprogbrug, vi fører i gruppeværelse 2, for i gruppeværelse 2, når vi ikke taler bornholmsk, så taler vi dansk.

Formanden:

Jeg går ud fra, bornholmsk er dansk, men skal i øvrigt ikke blande mig i den del af drøftelsen.

(Kort bemærkning).

Poulsaard (FP):

De konservative tog navneforandring for nogle år siden til det konservative folkeparti.

Jeg tror faktisk, det var en forkert beslutning, de konservative traf dengang. For hvad er det, hr. Palle Simonsen står heroppe og siger? Primitiv tale! Ja, det er rigtigt, hr. Palle Simonsen, nu består befolkningen jo ikke af ene cand. mag. er, jurister og andre med de høje embedseksaminer, der findes også ganske almindelige, jævne mennesker, og hvis vi havde fremsat det lovforslag i den juridisk korrekte sprogbrug, var der ikke én af dem, der havde forstået det. Derfor synes jeg, det vidner om en foragt for vælgerne at kalde dette primitivt, en lovtekst, som vælgerne netop forstår, for det, det ofte kniber med, er jo at finde ud af, hvad lovteksterne indeholder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

De bemærkninger, der er fremført med adresse til præsidiet og udvalget for forretningsordenen, har jeg selvfølgelig noteret.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til lov om regler for organisationer og foreningers bidrag til politisk virksomhed [af Voigt (FP) m.fl.].

(Lovforslag nr. L 16. Fremsat 5/10 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Auken):

Jeg noterede med glæde, at hr. Glistrup under behandlingen af det sidste punkt på dagsordenen som fremskridtspartiets principielle synspunkt fremførte, at man ikke nogle få måneder efter, at der var blevet taget stil-